

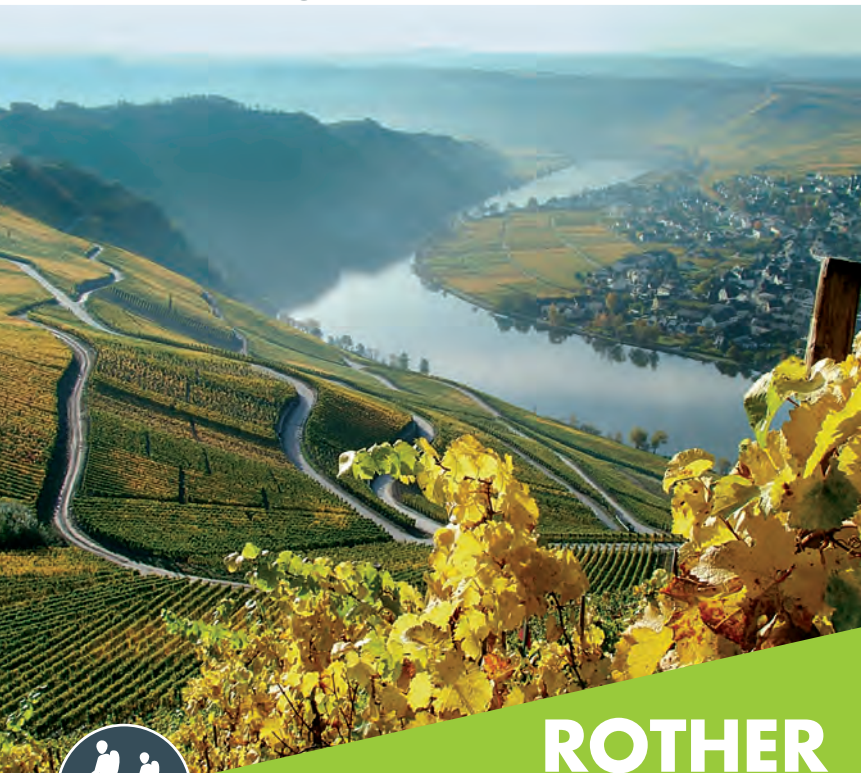
Dieter Siegers – Maria en Winand Reitz

Eifel

De mooiste wandelingen langs heuvel en dal

56 Wandelingen

met **GPS**

ROTHER
WANDELGIDSEN

Voorwoord

De twee Duitse deelstaten Rijnland-Palts en Noordrijn-Westfalen hebben in de Eifel een middelgebergte met elkaar gemeen dat heel veel te bieden heeft. Het ontstaan daarvan is vooral te danken aan zo'n 300 vulkanen die ca. 13.000 jaar geleden uitbarstten en met hun lava- en asstromen de karakteristieke basaltkegels, vulkanische vlakten en tuffformaties vormden. Dit wordt op indrukwekkende wijze aanschouwelijk gemaakt in het vulkaanpark-informatiecentrum Rauschermühle in Plaidt, dat beslist een bezoek waard is. In schril contrast daarmee staat de streek tussen Düren en Jülich, waar de topografie in heel wat minder tijd een ingrijpende gedaanteverwisseling heeft ondergaan. De dagbouw van bruinkool heeft dat in dertig jaar tot stand gebracht. Sindsdien levert de Sophienhöhe, ontstaan door het storten van de deklaan van de bruinkoolgroeve Hambach, ons een wegennet van ca. 100 kilometer op. De grootste attractie vormt echter het nationale park Eifel met het Forum Vogensang, waar men tegenwoordig – na de transformatie van het vroegere militaire oefenterrein in een nationaal park – zonder grote beperkingen naar hartenlust kan wandelen. Dat geldt ook voor de geliefde Rotweinwanderweg in de Ahrvallei, waarop men de zogeheten regeringsbunker, een overblijfsel uit de Koude Oorlog en tegenwoordig monument, kan bezichtigen. Wie veel verder wil terugkijken, vindt vluchtburchten en in musea werktuigen die ons door neanderthalers en Kelten zijn nagelaten. Daarna waren het de Romeinen die de Eifel met de steden Keulen, Koblenz, Trier en Aken letterlijk hebben ingekaderd. Behalve voor wegen zorgden ze ook voor de drinkwatervoorziening, en overblijfselen daarvan zijn tegenwoordig nog in de goed bewaard gebleven restanten van de waterleiding naar Keulen en in een aquaduct bij Vusseem te bewonderen.

Het recreatieve belang van deze streek is beslist groot: naast de vele wandelpaden, die voor een deel in stand worden gehouden en onderhouden door de Eifelverein, vinden watersporters – met kajak, surfplank of zeilboot – op rivieren en stuwmeren genoeg te doen. Mountainbikers hebben tussen Vulkaan-Eifel en Moezel een terrein tot hun beschikking dat een vergelijking met de Alpen kan doorstaan. En bergbeklimmers beproeven hun krachten op de rotsen in Nideggen, Gerolstein, Berdorf en Etringen. Grensoverschrijdend wandelplezier in veenlandschap vindt u in het Duits-Belgische natuurpark de Hoge Venen, in kloven en beekdalen met bizarre zandsteenformaties in het gebied Südeifel-Mullerthal, Luxemburgs Klein-Zwitserland. En voor wie het liever luchtig houdt, zijn er activiteiten als zweef- en zeilvliegen, parachutespringen en paragliding of een ballonvaart.

Ten slotte zijn alle delen van de Eifel via een dicht wegen- en spoornet goed te bereiken, en vindt men er niettemin weg van de wegen nog altijd rust en eenzaamheid.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Overzichtskaart	6
Algemene tips	8
Symbolen	9
GPS-tracks	11
Wandelen in de Eifel	12
Topwandelingen in de Eifel	13
Inlichtingen en adressen	14
Belangrijke adressen	15
1 Sophienhöhe	20
2 Vossenack – Mestrenger Mühle – Simonskall	23
3 Burgberg, 401 m	26
4 Nideggen – Hindenburgtor – Eugenienstein	28
5 Naar de burcht Nideggen	32
6 Van Mariawald naar Heimbach	35
7 Van Schmidt naar Eschael	38
8 Van de Urfttalsperre naar de Hirschley	40
9 Wolfgarten – Vogelsang – Urftsee	42
10 Einruhr – Wüstung Wollseifen – Urftstuwdam	46
11 Einruhr – Schöne Aussicht – Dedenborn	49
12 Van Erkensruhr naar de Dreiborner hoogvlakte	52
13 Eicherscheid – Hammer – Dedenborn	56
14 Van Höfen naar de Lourdesgrot	60
15 Höfen – Monschau – Perlenbachtalsperre	63
16 Norbertuskapelle en Kreuz im Venn	66
17 Perlenbachtal en Fuhrtsbachtal	70
18 De grote veenwandeling	72
19 Van Reifferscheid naar de Wildenburg	76
20 Van Satzvey naar de Bruder-Klaus-Kapelle	79
21 Naar de Kakushöhle	84
22 Het klooster Steinfeld en Stolzenburg	88
23 Van Bad Münstereifel naar Rodert	92
24 Rondom de radiotelescoop Effelsberg	94
25 Michelsberg, 588 m	96

26	Hümmel – Pitscheid – Armutsbachtal	99
27	Van Schuld naar Harscheid	102
28	Van Aremberg naar Eichenbach	104
29	Dernau – Kreisstadtblick – Krausberg	106
30	Rotweinwanderweg	108
31	Steinerberg, 531 m	112
32	De Ahrmeander bij Altenahr	116
33	Ripsdorf – Lampertstal – Kalvarienberg	118
34	De Burg Kerpen en de Dreimühlenwasserfall	121
35	Oberzissen – Engeln – ruïne van de Burg Olbrück	124
36	Rondom de Laacher See	127
37	Nürburgring en Hohe Acht, 747 m	130
38	Ettringer Lay en Kottenheimer Winfeld	134
39	De Tranchotstein, 697 m, bij de Schwarze Mann	136
40	De Gerolsteiner Dolomiten	140
41	Rondom de Dauner Maare	143
42	Meerfelder Maar en Landesblick	146
43	Mosenberg, 517 m	148
44	Großlittgen – Himmerod – Musweiler	152
45	Karden – de Burg Eitz – Buchsbaumweg	156
46	Naar de Winneburg	159
47	Door het Enderttal naar Maria Martental	162
48	Calmont-Klettersteig en -Höhenweg	164
49	Marienburg – Prinzenkopfturm	168
50	Piesport – Weißelei – Spoor-Kapelle	170
51	Van het Butzerbachtal naar de Genovevahöhle	172
52	Van Consdorf naar de Schiessentümpel	174
53	Perekop – Hohllay – Breechkaul	176
54	Luxemburgs Zwitserland	178
55	Teufelsschlucht en Bachschnellen	183
56	Van de Felsenweiher naar de Schweineställen	186
	Register	188

Algemene tips

Bij het gebruik van deze wandelgids

De 56 voorgestelde wandelingen van dit gidsje “De Eifel” bevatten naast de routebeschrijvingen ook steeds een detailkaartje op schaal 1:50.000 met daarin de in het rood aangegeven route en een hoogtediagram met het profiel van de route, de afstand en de duur en de plaats van oriëntatiepunten op de route. Aan die laatste zijn in de routebeschrijvingen, de kaartjes en de hoogteprofielen bovendien GPS-wegpunten toegekend (zie p. 11). Genummerde wandelroutes die al dan niet op wegwijzers staan aangegeven, zijn in de kaartjes rood op wit weergegeven en worden in de routebeschrijvingen als route vermeld.

Vóór het gedeelte met de wandelingen kunt u op een overzichtskaart de plaatsen zien waar de routes van de diverse wandelingen te vinden zijn. In de inleiding tot de afzonderlijke wandelingen vindt u naast een korte samenvatting informatie over beginpunt, hoe er te komen, hoogteverschil, vereisten en mogelijkheden om ergens iets te eten en te drinken. In voorkomende gevallen wijzen tips op alternatieve routes, bezienswaardigheden etc. Symbolen in de kop van iedere wandeling informeren snel over bereikbaarheid met het openbaar vervoer, eet- en drinkgelegenheden onderweg en of de wandeling in principe ook met kinderen kan worden gemaakt.

Op de Calmont-Klettersteig, met uitzicht op de Moezel en de ruïne van het klooster Stuben (wandeling 48).

Symbolen

	met bus/spoor bereikbaar		parkeerplaats
	eetgelegenheid onderweg		kerk, kapel, klooster
	geschikt voor kinderen		burcht, kasteel
	plaats met eetgelegenheid		ruïne, archeologische vindplaats
	restaurant, café, eten en drinken		uitkijktoren
	schuilhut, schuilplaats		grot
	kruis		(water)molen
	uitkijkpunt		brug, vlonder
	rust- of picknickplaats		bron, poel / waterval

Vereisten

In principe kunnen de meeste van de hier beschreven wandelingen zonder probleem worden volbracht. Toch vereisen sommige ervan dat men vast ter been is, geen last heeft van hoogtevrees en over uithoudingsvermogen beschikt. Om de diverse vereisten beter te kunnen beoordelen en te vergelijken zijn de nummers van de wandelingen in verschillende kleuren aangegeven:

Gemakkelijk Wandelingen die niet al te hoge eisen aan de conditie stellen.

Ook voor kinderen en ouderen geschikt, met een totale duur van maximaal 4 uur.

Tamelijk moeilijk Langere wandelingen, die een zekere conditie, tredzekerheid en afwezigheid van hoogtevrees vereisen en langer dan 4 uur kunnen duren.

Paden / oriëntatie

Over het algemeen verkeren de bos-, landbouw- en bosbouwpaden in de Eifel in een goede conditie. Bij bosbouwwerkzaamheden, in de wintermaanden en na perioden van slecht weer, kan de begaanbaarheid echter verslechteren. Oriëntatie is niet moeilijk, aangezien de paden in de regel goed van markeringen en wegwijzers (afkorting "ww." in de tekst) zijn voorzien. De Eifelverein en gemeenten zorgen er voortdurend voor dat deze op orde worden gehouden. Maar zo nu en dan valt een markering aan de weersomstandigheden ten prooi. Hier moeten de wandelkaartjes u dan verder helpen. In de routebeschrijvingen zijn doorlopende markeringstekens door *cursivering* geaccentueerd. Vaak worden ook de zogeheten "Eifel-Blicke" vermeld. Hierbij gaat het om – op initiatief van het Duits-Belgische natuurpark ingerichte – bijzonder mooie uitkijkpunten met panoramatafels die informatie over de omgeving verstrekken (www.eifel-blicke.de).

Wandelen in de Eifel

Geografie

Het middelgebergte de Eifel maakt deel uit van het Rijnlands leisteenplateau en strekt zich uit tussen de Ardennen in het westen, de Hunsrück in het zuiden en het Westerwald en het Bergische Land in het oosten. In het oosten verbindt de Ahrvallei de Eifel met het Rijndal, in het zuidoosten wordt de Eifel begrensd door het Moezeldal. De hoogste top is de Hohe Acht (747 m) in de Hoge Eifel.

Klimaat

Deze op z'n minst naar het westen toe afgeschermd ligging speelt een essentiële rol voor de weersomstandigheden. Bij westenwind lozen de wolken bijna alle Atlantische neerslag in de Ardennen en trekken dan over de Eifel richting Bergische Land en Sauerland, zodat de neerslag naar het oosten toe afneemt.

Daarbij komen nog regionale verschillen, met een duidelijk milder klimaat in de Südeifel en in de rivierdalen van de oostelijke randgebieden, aan de Ahr en de Moezel.

Fauna en flora / natuurbescherming

Rondom het voormalige militaire terrein Vogelsang is in 2004 als eerste in zijn soort in het westen van Duitsland het nationale park Eifel ingesteld, waar op ca. 110 km² uiteenlopende biotopen van bossen via grasland tot aan veengronden en dopheidevelden met hun typische planten en dieren beschermd worden. Het nationale park ligt in het natuurpark Hoge Venen-Eifel, waar op 2700 km² tussen Oost-België, Noordrijn-Westfalen en Rijnland-Palts veelsoortige natuur- en cultuurlandschappen beschermd of onderhouden worden: van de Belgische hoge venen via de heuvels van de Kalkeifel en de beboste bergruggen van de Hohe Eifel tot aan de uitlopers van de Vulkan-Eifel.

Op de top van de Teufelsley boven de Ahrvallei (wandeling 30).

Topwandelingen in de Eifel

Het hart van de Rureifel

Vanaf Nideggen gaat het vrijwel steeds over natuurpaadjes en paden door bos met veel sprookjesachtige uitzichten op de Hindenburg-Felsentor (wandeling 4, 6.00 uur).

Wandeling door Bundsandsteinfelsen

Met spectaculaire uitzichten in de diepte, die verder alleen bergbeklimmers te zien krijgen, voert deze rondwandeling u langs de middeleeuwse burcht Nideggen (wandeling 5, 3.50 uur).

In het nationale park Eifel

Het eens dode dorp Wollseifen wordt nu door wandelaars opnieuw tot leven gewekt. U kijkt ook uit over de Urftalsperre (wandeling 10, 4.45 uur).

Naar de Lourdesgrot

Een afwisselende rondwandeling bij Höfen: huizen met rieten daken en beukenhagen, het romantische Kluckbachtal met historische houtskoolbranderij en zaagmolen, en een indrukwekkende Lourdesgrot (wandeling 14, 3.30 uur).

Tussen Höfen en Monschau

Vanaf het heggendorp Höfen naar het schilderachtige Monschau met zijn 300 als monumenten beschermde huizen. Terug gaat de wandeling naar de mooi gelegen Perlenbachtalsperre (wandeling 15, 3.20 uur).

In de Hoge Venen

Van het Signaal van Botrange gaat het voor een deel over plankenpaadjes door de Hoge Venen in het Belgische deel van het natuurpark (wandeling 18, 5.00 uur).

Van het Teufelsloch naar de Teufelsley

Over een rotsachtig paadje boven de Ahrvallei naar grandioze uitzichten van het Teufelsloch, Hornberg, Schrock en van de Teufelsley (wandeling 31, 5.15 uur).

Lieserpfad en Windsborn

Over het waarschijnlijk mooiste gedeelte van het Lieserpfad naar de ongerepte Wolfschlucht en naar het Windsborn-kratermeer (wandeling 43, 4.45 uur).

De steilste wijnberg van Europa

Een alpien aandoende klim leidt u langs de Calmont, de avontuurlijk gelegen steile wijnberg, met een prachtig uitzicht op de Moezel (wandeling 48, 3.30 uur).

Luxemburgs Zwitserland

Een wandeling die het oog streelt: voorbij het middeleeuwse kasteel van Beaufort door wilde en romantische beekdalen en tussen rotsen vol spleten door naar de Räu-berhöhle en de met mos begroeide Roitzbachschlucht (wandeling 54, 7.15 uur).

Wandelroutes

Naast de hier beschreven wandelingen biedt de Eifel nog enkele langeafstandswandelingen, die ettelijke dagen in beslag nemen. Ze reiken bijvoorbeeld van Aken tot Echternach of van Aken tot Trier, met afstanden van tot 300 km. Vermeldenswaard zijn ook de Eifelsteig (www.eifelsteig.de), die over een afstand van 313 km alle hoogtenpunten met elkaar verbindt en tot de topwandelingen van Duitsland behoort, en het 68 km lange Eifeler Quellenpfad (www.eifeler-quellenpfad.de). In het nationale park heeft men toegang tot 240 km wandelpaden. Een zogeheten "Wildnis Trail", uitgezet als een wandeling van vier dagen, gaat over een afstand van ca. 85 km door het reservaat van Monschau-Höfen tot aan Hürtgenwald-Zerkall (www.nationalpark-eifel.de). Met gedeelten van deze routes zult u op de wandelingen in dit boek kennismaken.

Wollseifen – nieuw leven in het dode dorp

In Wollseifen is geschiedenis geschreven: de allergrootste gevolgen van de oorlog waren net verholpen toen de Britse bezettingsmacht de 550 bewoners van het plaatsje in augustus 1946 opdroeg hun dorp binnen drie weken, vóór 1 september, te ontruimen. De reden was de vestiging van een militair oefenterrein. Hun geboortedorp, dat in de loop van vele jaren gegroeid was, werd door de militairen verwoest, de huizen in brand geschoten en ten slotte met de grond gelijk gemaakt. Slechts enkele gebouwen bleven staan, de mensen die toen hun huis en haard kwijtraakten, waren getraumatiseerd. Maar sinds begin 2006 kan men hier van het nationale park Eifel (Dreiborner hoogvlakte) genieten: via de Kellerberg komt u bij een van de mooiste uitzichten van de streek, dat op de Urftstuwdam.

Beginpunt: Einruhr, 284 m, parkeerplaats bij de kerk (betaald parkeren) of in de Heilsteinstraße (gratis) aan het begin van het plaatsje.

Hoe er te komen: Eifelautobahn A 1 tot afslag Euskirchen-Wißkirchen, verder over de B 266 naar Gemünd en Einruhr.

Hoogteverschil: 420 m.

Vereisten: uithoudingsvermogen, steil paadje naar het uitkijkpunt.

Eten en drinken: Einruhr en kiosk bij de Urftstuwdam.

Tip: de wandeling is het mooiste eind mei tot medio juni, als de brem bloeit.

Rangers van het nationale park Eifel, onderweg tussen de bremstruiken op de Kellerberg.

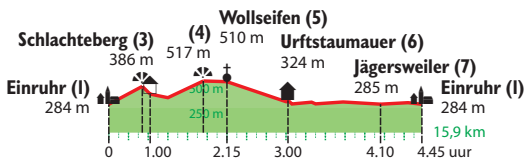

Neem vanaf de kerk (1) in **Einruhr** de straat naar links, voorbij hotel “Alt Einruhr”, en sla linksaf de Heilsteinstraße (route-nr. 27) in. Ga vervolgens het als doodlopende weg aangeduide zijstraatje omhoog en u komt op een smal paadje. Dit voert u na een rode zitbank bij een zijpaadje rechtdoor naar een breed pad, dat u echter niet volgt. Neem in plaats daarvan rechtsaf (ww. “Rundweg”) het steile paadje omhoog naar het **uitkijkpunt (2)**, met een mooi uitzicht op Einruhr met de Obersee; hier ook kleinere rotsen met rustbank.

Vervolgens wandelt u in enkele scherpe bochten het paadje omlaag naar de **schuilhut Schlachteberg (386 m, 3)**. Even beneden de hut komt u bij een driesprong, gaat rechtsaf een pad omlaag en komt het logo **Eifelsteig / Wasserland-Route** tegen. Hier verder rechtdoor tot aan een teerweggetje, dat u omhoog rechtdoor volgt. Na ca. 200 m verlaat u het teerweggetje en stijgt over het pad scherp naar rechts

(ww. “Wollseifen 3,3 km”) bergopwaarts. Bij een tweesprong met rustbank slaat u linksaf omhoog tot aan een aanwijzingsbord

Rotspaadje met alpien karakter

Deze tamelijk inspannende route voert u in een graatwandeling met een gedeeltelijk alpien karakter naar het Teufelsloch. De daaropvolgende inspanningen van de steile klim naar de Hornberg en ten slotte naar de Steinerberg worden beloond met een prachtig toppanorama over de Ahrvallei en de Eifel. Daarna voert de rondwandeling omlaag, met uitstapjes omhoog naar de Schrock en naar de Teufelsley, van waar u spectaculaire uitzichten op het plaatsje Mayschoß en de Ahrvallei hebt.

Beginpunt: Altenahr, 162 m, grote parkeerplaats (betaald parkeren) voor de tunnel aan de Ahr.

Hoe er te komen: vanaf de Autobahnkruising Meckenheim (A 61/A 565) via de B 257 naar Altenahr. Hier kort naar links naar de parkeerplaats.

Hoogteverschil: ca. 705 m, incl. meters omhoog naar afdalingen en uitstapje naar de Teufelsley.

Vereisten: uithoudingsvermogen. Steile klim naar de Hornberg, steile afdaling naar de Schrock, bij het Teufelsloch bij nat weer hier en daar glibberig rotspaadje, op de Teufelsley naar het topkruis is tredzekerheid vereist. Een groot deel van de wandeling gaat door het bos.

Eten en drinken: Steinerberghaus (ma./di. gesloten) en in Altenahr.

Doorkijkje: vanuit het Teufelsloch de Ahrvallei in.

Vanaf de grote parkeerplaats (1) in **Altenahr** wandelt u met de stroomrichting van de Ahr mee onder de spoorbrug door tot voor de verkeerstunnel. Sla daar rechtsaf een smalle weg op (hier ook de uitrit van de parkeerplaats). Volg deze kort tot aan de voetgangersbrug over de Ahr en steek hier de rivier over en het smalle pad dat omhoog van de Ahr wegvoert. Nadat u een speelplaats links hebt laten liggen brengt route 7 u steil over rotstreden omhoog naar de schuilhut en verder naar het uitkijkpunt **Schwarzes Kreuz**. Verder omhoog en omlaag in een hier en daar duizelingwekkende graatwandeling en met een klein ommetje bij het bord naar het **Teufelsloch (2)**, met een mooi uitzicht. Via route 7 daalt u nu weer af tot aan een kruising met bank, daar rechtsaf omlaag op route 8 (ww. "Zum Horn") richting Altenburg. Voorbij de Ahrtalschule houdt u links aan omhoog over een pad (markering *zwarte driehoek*). Na ca. 300 m verlaat u dit en gaat linksaf op een paadje (*zwarte driehoek*) omhoog. Verlaat dit na ca. 100 m bij de ww. "Über den Michelskopp